

Barriada de Can Martí de les Parellades

El Pla del Penedès

Ubicació

Comarca:	Alt Penedès
Lloc/Adreça:	Can Martí de les Parellades, al nord-est del terme municipal.
Emplaçament	A Can Martí de les Parellades, a 2,5 km al nord-est del poble del Pla del Penedès.
Alçada:	235,8

Coordenades:

Latitud:	41.41883
Longitud:	1.74114
UTM Est (X):	394800
UTM Nord (Y):	4586017

Classificació

Número de fitxa	08164 - 42
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Conjunt arquitectònic
Estil / època:	Medieval Modern Contemporani Popular
Segle	XIV-XX
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	Diversos propietaris.
Autoria de la fitxa	Josep Font i Piqueras
Data de registre de la fitxa:	dv., 16/06/2017 - 02:00

Descripció

Barriada aïllada, de diversos habitatges, amb orígens en època medieval.

El barri de Can Martí de les Parellades es situa a l'extrem nord-est del terme municipal del Pla del Penedès, a 300 m de distància del límit amb Torrelavit. Al sud-est, a 450 m, hi ha el veïnat de les Parellades, homònim, que ha pres el nom del nucli original de les Parellades, que correspon a l'entorn de Can Martí. Dista del poble del Pla del Penedès aproximadament 2,25 quilòmetres.

S'hi accedeix a través de la pista que procedent del veïnat de les Parellades i Cal Casesnoves, el qual pel sud enllaça amb la carretera BV-2154, prop de Ca l'Avi (Subirats) i Cal Janés (el Pla), i arriba justament fins a Can Martí de les Parellades, seguint posteriorment, com a camí rural, en direcció a les vinyes situades cap al nord-oest (els Bancals, Vinya Nova, etc.).

El lloc és un petit turonet (237 m), lleugerament elevat entre els torrents de la Salada i de Marrugat, amb una excel·lent visió de tot l'entorn, especialment de tota la plana sud i sud-oest.

El veïnat és constituït per sis habitatges, entre els quals cal Martí, la masoveria de cal Casesnoves, cal Calçoner i tres habitatges més, tots adossats entre ells i formant un conjunt arquitectònic unit, de morfologia de tendència quadrada, amb unes dimensions aproximades de 40 m en sentit est-oest i de 30 m en sentit nord-sud. Destaca especialment l'organització de la majoria dels immobles a l'entorn d'un carreró clos, de 20 m de longitud, disposat en sentit SW-NE, d'un únic accés, que formen les façanes principals o laterals, amb el fondo presidit per la façana de cal Calçoner. S'escapen d'aquesta organització el primer, al sud-est, i el darrer, al nord-oest, habitatges del veïnat, cap façana de les quals afronta amb el carreró.

En el lateral oest de la façana de l'antiga masoveria de cal Casesnoves, destaca la conservació de l'antic plafó ceràmic de les denominacions dels carrers del Pla, amb la llegenda "Caserío de las Parelladas".

Tret d'un habitatge de nova planta, probablement una reforma íntegra d'un de preexistent, la resta d'edificis conserven en la major part les característiques tradicionals, de marcada arquitectura popular, del tombant entre els segles XIX i XX. A Can Calçoner hi destaca els balcons de llosana motllurada i barana de ferro guarnida, així com la cornisa de dentellons. L'immoble situat al centre del carreró, al lateral oest, destaca per disposar de la part inferior de la façana atalussada, signe d'antigor. Mentre que la primera casa del veïnat, venint del sud, sobresurt pels dos cossos adossats, un més elevat que l'altre, i una finestra amb la part superior del llinda arrodonida, d'obra, per subjectar la reixa semicircular. Aquest immoble, a l'exterior de la finca, disposa d'un pou amb coberta d'arc de maons i parets de còdols.

Les altres dues cases singulars, Cal Martí i la masoveria de Cal Casesnoves, són comentades en un fitxa independent.

Enfront els habitatges, al marge sud del camí de les Parellades, hi ha diversos edificis destinats a usos agrícoles, construïts cap a la dècada de 1960.

Història

Salvador Llorac esmenta que, com a topònim, les Parellades apareix ja documentat al Pla del Penedès els anys 1385, 1386 i 1388, amb Berenguer Raspall de les Parellades i Arnau Parellades del Pla. En el padró parroquial de 1864 s'hi indica quatre famílies al lloc de les Parellades (LLORAC, 2015:37).

La fitxa cadastral dels diversos immobles indica dates de construcció entre els anys 1850 i 1920, que tot i que s'han d'entendre aproximades, compreenen el marc cronològic de l'arquitectura que presenten els edificis. No hi ha restes visibles de construccions anteriors, que haurien estat reformades.

Bibliografia

DIVERSOS AUTORS (2011): El Pla del Penedès. Entre un mar de vinyes, Ajuntament del Pla del Penedès-Edicions i Propostes Culturals Andana, SL.

INSTITUTO GEOGRÁFICO Y ESTADÍSTICO (1917), Planos topográficos. Província de Barcelona.

Término municipal de Pla del Panadés. Escala de 1:2000.

LLORAC I SANTIS, Salvador (2015): El Pla del Penedès. Un municipi al cor de la comarca del Penedès històric, El Cep i la Nansa.

